

L E G E

cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli

Avînd în vedere necesitatea stabilirii unui cadru juridic exhaustiv și uniform privind subvenționarea sectorului agroindustrial și dezvoltării rurale în Republica Moldova, susținerea producătorilor agricoli autohtoni și necesitatea adaptării cadrului juridic normativ în domeniul subvenționării agricole la practicile Uniunii Europene,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește principiile generale ale politicilor statului privind încurajarea și stimularea activităților agricole și dezvoltării rurale, direcțiile de utilizare ale mijloacelor financiare destinate dezvoltării sectorului agroindustrial.

(2) Principiile stabilite de prezenta lege sînt unele de bază și nu privează statul de dreptul de a acorda o atenție deosebită sectorului agroindustrial.

(3) Prezenta lege nu reglementează principiile activității de întreprinzător, precum și principiile sistemului bugetar-fiscal al Republicii Moldova.

Articolul 2. Scopul legii

(1) Prezenta lege are ca scop susținerea modernizării sectorului agroindustrial și dezvoltării rurale prin:

a) creșterea competitivității sectorului agroindustrial prin modernizarea și restructurarea pieței;

- b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură;
- c) îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural.

(2) În vederea realizării scopului trasat la alin. (1), statul, prin intermediul autorităților competente, susține:

a) modernizarea lanțului agroalimentar în scopul conformării la cerințele Uniunii Europene privind siguranța alimentelor și cerințele de calitate;

b) facilitarea accesului la piețele de capital, de inputuri și outputuri pentru fermieri;

c) reformarea sistemului învățământului, cercetărilor științifice și serviciilor de extensiune rurală în sectorul agroindustrial și crearea Sistemului informațional integrat agricol;

d) implementarea practicilor moderne de gestionare a terenurilor agricole și a apei;

e) implementarea tehnologiilor de producție prietenoase mediului, a produselor ecologice, precum și menținerea biodiversității;

f) adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora asupra producției agricole;

g) alocarea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii fizice și de servicii în mediul rural;

h) creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă în domeniile nonagricole și sporirea veniturilor în mediul rural;

i) implicarea comunității locale în dezvoltarea rurală.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

activitate agricolă – producție, creștere sau cultivare de produse agricole, precum și prelucrare primară/finită a produselor agricole, mulsul, creșterea și deținerea animalelor în scopuri agricole sau menținerea terenurilor în bune condiții agricole și de mediu;

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură – instituție publică la autogestiune, instituită pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, inclusiv a surselor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare;

beneficiar de subvenție – solicitantul subvenției a cărei cerere de acordare a subvenției a fost evaluată pozitiv și aprobată pentru achitare de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;

criterii de eligibilitate – condiții obligatorii pentru solicitantul subvenției;

dezvoltare rurală – crearea condițiilor pentru un înalt nivel de trai în localitățile rurale; îmbunătățirea infrastructurii economico-sociale rurale, precum și a relațiilor dintre comunități, în scopul asigurării coeziunii economice și sociale; asigurarea păstrării și creării locurilor de muncă în mediul rural;

Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – totalitate a mijloacelor bugetare, precum și a celor provenite din partea partenerilor de dezvoltare, destinate finanțării măsurilor de sprijin;

forță majoră – circumstanțe excepționale, situații precum: decesul fondatorului unic, în cazul în care nu sînt succesori; calamitate naturală care afectează exploatațile agricole; distrugere accidentală a bunurilor agricole aflate în exploatație; epizootie care afectează determinant șeptelul producătorului agricol;

grant – contribuție financiară sau tehnică nerambursabilă, oferită unui producător agricol din partea donatorilor, inclusiv străini, la achiziționarea bunurilor (activelor);

grup de producători – grup de producători agricoli în sensul Legii nr. 312 din 20 decembrie 2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora;

investiție eligibilă – bunuri (active) depuse în activitatea de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova, date în exploatare conform condițiilor și termenelor prevăzute pentru fiecare măsură de sprijin, pasibile de sprijin financiar din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

întreprinderi afiliate – societăți comerciale, întreprinderi, persoane fizice care practică activitate de întreprinzător (cu excepția grupurilor de producători), ce aparțin aceluiași/acelorași acționari, persoane sau societăți comerciale care, fără a depinde una de alta, sînt reunite sub o conducere unică ori sînt conduse de organe alcătuite majoritar din aceleași persoane, sau persoane afiliate persoanei fizice;

măsură de sprijin – direcție principală în agricultură și în mediul rural, susținută financiar de stat, care contribuie la realizarea unei sau mai multor priorități ale politicii de dezvoltare agricolă și rurală, stabilite în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014–2020, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 409 din 4 iunie 2014;

plată directă – sprijin financiar nerambursabil, exprimat în sumă fixă pe unitate de suprafață de teren cultivat și/sau cap de animal, în funcție de culturile agricole, de suprafața terenurilor lucrate, de speciile și numărul de animale, și acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

prelucrare primară – activitate care cuprinde totalitatea operațiilor, conform unei anumite tehnologii, în cadrul cărora produsele agricole de origine vegetală sau animală sînt pregătite pentru a fi folosite ca materie primă sau semifabricate pentru diferite ramuri ale industriei agroalimentare;

prelucrare finită – activitate care cuprinde totalitatea operațiilor, conform unei anumite tehnologii, în cadrul cărora produsele agricole de origine vegetală sau animală au trecut prin toate fazele de prelucrare, fiind posibilă întrebuințarea acestora în scopul final pentru care au fost produse;

preț de referință – valoarea investiției în tehnică, utilaje și echipamente agroindustriale, în raport cu baza de date, acceptată drept bază de calcul al subvenției;

producător agricol – persoană fizică care practică activitate de întreprinzător, persoană juridică (societate comercială, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, cooperativă sau întreprindere de stat) care desfășoară activitate agricolă pe teritoriul țării;

producător agricol mic – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință pînă la 20 de hectare de teren agricol arabil și/sau pînă la 10 hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod ori de la 21 pînă la 40 de capete de bovine sau de la 51 pînă la 100 de capete de porcine, ovine/caprine, și, în orice caz, nu depășește criteriile stabilite pentru întreprinderea mică prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

producător agricol mijlociu – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință de la 20 pînă la 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau de la 10 pînă la 75 de hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod ori de la 41 pînă la 100 de capete de bovine sau de la 101 pînă la 240 de capete de porcine, ovine/caprine și, în orice caz, nu depășește criteriile stabilite pentru întreprinderea mijlocie prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

producător agricol mare – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință mai mult de 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau mai mult de 75 de hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod

ori mai mult de 100 de capete de bovine sau 240 de capete de porcine, ovine/caprine și, în orice caz, depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

producție agroalimentară ecologică – producție agroalimentară ce corespunde criteriilor stabilite de Legea nr. 115-XVI din 9 iunie 2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică;

sistemul informațional de evidență a solicitanților și beneficiarilor de subvenții – sistem electronic integrat, administrat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, destinat evidenței solicitanților și beneficiarilor de subvenții;

Sistemul informațional integrat agricol – sistem informațional care conține date din sectorul agroindustrial;

solicitant – producător agricol care a efectuat o investiție sau în capitalul social al căruia au fost depuse, în modul stabilit, bunuri (active), în scopul desfășurării activității de întreprinzător, pasibile de susținere financiară din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, și care a depus o cerere în acest sens, conform măsurilor de sprijin;

subvenție – sprijin financiar nerambursabil și neimpozabil acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru susținerea investițiilor efectuate în producția agricolă și în dezvoltarea infrastructurii rurale și care corespund criteriilor de eligibilitate;

tînăr fermier – producător agricol persoană fizică sau juridică, înregistrat într-o localitate rurală, al cărei fondator și administrator unic este persoana fizică cu vârsta între 18–35 de ani la data depunerii cererii de acordare a sprijinului financiar nerambursabil, care deține competențele și calificările profesionale corespunzătoare și care se inițiază pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca administrator al acesteia;

zonă defavorizată – zonă rurală în care, din cauza dezavantajelor legate de demografie, mediu, calitatea solului, precum și din cauza altor factori, veniturile populației provenite din agricultură sînt mai mici comparativ cu mediile pe țară. Lista zonelor defavorizate se aprobă de Guvern la propunerea autorității administrației publice centrale.

Articolul 4. Domeniul de aplicare

Prezenta lege vizează:

- a) principiile de elaborare și implementare a politicii statului în domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural, inclusiv modul de formare a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- b) direcțiile prioritare ale sectorului agroindustrial susținute din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- c) plățile directe pentru unele culturi agricole, specii de animale;
- d) subvențiile oferite sectorului agroindustrial pentru acoperirea parțială a cheltuielilor suportate în procesul de producere agricolă și/sau pentru efectuarea investițiilor în agricultură;
- e) criteriile de eligibilitate pentru beneficiarii de subvenții în agricultură și mediul rural;
- f) atribuțiile autorităților administrației publice împuternicite cu funcții de executare a prevederilor legislației în domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural, relațiile lor cu solicitanții și beneficiarii subvențiilor;
- g) principiile generale de gestionare a mijloacelor financiare publice alocate pentru acordarea subvențiilor în agricultură și mediul rural;
- h) sistemele informaționale în agricultură;
- i) alte aspecte privind solicitarea subvențiilor în agricultură și mediul rural, procesarea cererilor de acordare a acestora și plata lor.

Capitolul II

PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE ACTIVITĂȚII DE SUBVENȚIONARE ÎN AGRICULTURĂ ȘI MEDIUL RURAL

Articolul 5. Principiile de bază ale activității de subvenționare în agricultură și mediul rural

Reglementarea activității de subvenționare în agricultură și mediul rural are loc pe următoarele principii de bază:

- a) previzibilitatea și stabilitatea reglementărilor juridice;
- b) transparența decizională;
- c) tratamentul egal;
- d) eficiența bazată pe argumente economico-financiare;
- e) continuitatea proceselor de susținere a producătorilor agricoli;
- f) asumarea responsabilităților de către beneficiarii de subvenții;
- g) rezonabilitatea costurilor.

Articolul 6. Principiul previzibilității și stabilității reglementărilor juridice

(1) Reglementarea activității de subvenționare în agricultură și mediul rural se realizează prin prezenta lege, legea bugetului de stat pe anul respectiv, hotărâri

ale Guvernului, precum și prin actele normative ale autorităților administrației publice centrale, aprobate în limita competențelor stabilite de prezenta lege.

(2) Reglementările normative care prevăd reducerea cuantumului subvențiilor în agricultură și mediul rural nu se pot adopta mai devreme de 6 luni de la data intrării în vigoare a reglementărilor precedente.

(3) Dacă legea bugetară anuală nu se adoptă în termenul stabilit, finanțarea măsurilor de sprijin se asigură în baza dispozițiilor privind aplicarea bugetului provizoriu, conform prevederilor Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014.

(4) Investițiile în curs de realizare, contractate înainte de intrarea în vigoare a legislației noi, vor continua să fie guvernate de legislația veche în ceea ce privește natura și extinderea drepturilor și obligațiilor părților, în special cuantumul subvenției acordate, precum și orice efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede condiții mai avantajoase pentru producătorul agricol.

Articolul 7. Principiul transparenței decizionale

(1) Statul, prin intermediul autorităților administrației publice centrale, garantează consultarea și participarea reprezentanților comunității de afaceri și societății civile, a altor parteneri sociali la etapa de concepere, elaborare și implementare a politicii statului în domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural, prin sporirea transparenței, a accesului la informație și la instruire.

(2) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură este obligată să furnizeze lunar informații complete de interes public privind gestionarea mijloacelor alocate din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural: listele solicitanților, ale beneficiarilor de subvenții și valoarea acestora, încălcările depistate în procesul de implementare a proiectelor investiționale etc.

(3) Supravegherea activității de subvenționare este asigurată prin intermediul unui organ colegial de supraveghere – Consiliul de supraveghere, constituit din reprezentanții autorităților administrației publice și ai asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli, în conformitate cu atribuțiile stabilite de un regulament aprobat de autoritatea administrației publice centrale.

(4) Până la data de 25 ianuarie a anului ulterior celui în gestiune, autoritatea administrației publice centrale va prezenta Guvernului un raport privind gestionarea mijloacelor financiare alocate Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Articolul 8. Principiul tratamentului egal

(1) Statul, prin intermediul autorității administrației publice competente, aplică în mod nediscriminatoriu criteriile și modalitățile de acordare a subvențiilor în agricultură și mediul rural față de toți solicitanții, precum și în raport procentual, relativ echitabil, pentru toți potențialii beneficiari.

(2) Acordarea subvențiilor are la bază prezumția respectării legislației de către producătorii agricoli și tratarea în favoarea acestora a îndoielilor apărute la aplicarea legislației ce ține de activitatea de subvenționare.

(3) Nu se consideră încălcare a principiului tratamentului egal aplicarea în privința unui grup de persoane, deosebit după anumite trăsături obiective, a unui regim de reglementare diferit de cel aplicat altui grup de persoane, identificat în baza altor criterii, dacă o astfel de tratare diferită rezultă din obiectivele strategice de dezvoltare.

Articolul 9. Principiul eficienței bazate pe argumente economico-financiare

(1) Autoritatea administrației publice centrale asigură utilizarea eficientă a resurselor financiare alocate prin selectarea minuțioasă a măsurilor de sprijin din punctul de vedere al contribuției acestora în atingerea obiectivelor prevăzute de Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală.

(2) Statul, prin intermediul autorității administrației publice centrale competente, stimulează producătorii agricoli în vederea obținerii unor performanțe, acestea fiind materializate prin atingerea indicatorilor cantitativi și calitativi plauzibili.

(3) Subvențiile (plățile directe) se acordă în condițiile bunei utilizări a resurselor naturale, umane, financiare și a celor de producție, ale aplicării sistemelor de calitate pentru produsele agricole și alimentare, respectării regulilor de agromediu.

(4) Autoritatea de elaborare a politicilor în domeniul agricol și de dezvoltare rurală asigură utilizarea eficientă a resurselor financiare alocate prin selectarea minuțioasă a direcțiilor de utilizare a subvențiilor având ca bază Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală, politicile ramurale de asigurare a implementării strategiei respective, raportul import-export al produselor agroalimentare, studii de fezabilitate și argumentări economice, ce ar veni în susținerea măsurilor propuse pentru subvenționare.

Articolul 10. Principiul continuității proceselor de susținere a producătorilor agricoli

(1) Statul, prin intermediul autorităților administrației publice centrale, garantează consecvența și previzibilitatea în activitatea autorităților responsabile de elaborarea și implementarea politicii de subvenționare în agricultură și mediul rural, a reglementărilor aprobate de către Parlament, Guvern, alte autorități ale administrației publice.

(2) Subvențiile (plățile directe) se acordă în baza unor documente de politici preconizate pentru o perioadă de cel puțin 5 ani.

Articolul 11. Principiul asumării responsabilităților de către beneficiarii de subvenții

(1) Toți solicitanții/beneficiarii de subvenții sînt obligați să-și asume responsabilitatea drept condiție obligatorie pentru obținerea și menținerea subvenției.

(2) Pentru prezentarea datelor false, denaturate, neveridice, cererile solicitanților de subvenții se declară neeligibile, iar solicitantul de subvenție se introduce în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții, gestionată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, conform procedurii stabilite de Guvern.

Articolul 12. Principiul rezonabilității costurilor

(1) Autoritatea responsabilă de administrarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural trebuie să se asigure de faptul că toate costurile investițiilor sînt stabilite printr-o metodă de calcul echitabilă, verificabilă și transparentă.

(2) Calcularea subvențiilor pentru bunuri (active) obiect al investițiilor eligibile va avea la bază prețuri de referință, care se stabilesc în baza unei metodologii actualizată periodic.

Capitolul III

TRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICHE ÎN DOMENIUL SUBVENȚIONĂRII ÎN AGRICULTURĂ ȘI MEDIUL RURAL

Articolul 13. Atribuțiile Guvernului

În vederea realizării și implementării politicii statului în domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural, Guvernul exercită următoarele atribuții:

a) propune Parlamentului aprobarea, prin legea bugetului de stat pentru anul respectiv, a alocării mijloacelor financiare necesare promovării politicii de subvenționare în agricultură și mediul rural, inclusiv a acordării plăților directe, precum și a cuantumului acestora;

b) aprobă Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală;

c) aprobă ordinea, procedura și condițiile de solicitare și acordare a subvențiilor (plăților directe) la propunerea autorității de elaborare a politicilor în domeniul agricol și de dezvoltare rurală;

d) prognozează și identifică sursele de finanțare a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

e) aprobă modul de gestionare a Sistemului informațional integrat agricol;

f) aprobă anual lista riscurilor, a culturilor de plante și speciilor de animale agricole a căror asigurare se subvenționează din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Articolul 14. Atribuțiile autorității administrației publice centrale

(1) Autoritatea administrației publice centrale responsabilă de politica de subvenționare în agricultură și mediul rural este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuare – *organ central de specialitate*).

(2) Organul central de specialitate are următoarele atribuții:

a) elaborează Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală, aprobă planul de acțiuni privind implementarea strategiei menționate și asigură monitorizarea implementării acesteia;

b) asigură, prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, alocarea mijloacelor financiare pentru susținerea sectorului agroindustrial și mediului rural;

c) evaluează impactul realizării politicii de subvenționare în agricultură și mediul rural și, în baza datelor obținute, propune Guvernului adaptarea acesteia la necesitățile economiei naționale și ale locuitorilor țării;

d) întreprinde măsurile necesare pentru informarea unui spectru de producători agricoli cât mai larg privind condițiile de accesare a subvențiilor, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional;

e) asigură atragerea programelor internaționale de asistență tehnică și financiară, inclusiv în domeniul dezvoltării rurale, pentru suplinirea Fondului național de dezvoltare a agriculturii mediului rural, precum și implementarea acestora;

f) asigură, prin coordonare cu Ministerul Finanțelor, distribuirea/redistribuirea mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru măsurile de sprijin, în limita mijloacelor fondului;

g) aprobă prețurile de referință la calcularea subvenției pentru tehnică, utilaj și echipamente agroindustriale care fac obiectul investiției eligibile;

h) aprobă manualele de proceduri aferente măsurilor de sprijin.

Articolul 15. Atribuțiile și finanțarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură

(1) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare – *Agenție*) este o instituție publică la autogestiune, pe lângă organul central de specialitate, menită să gestioneze resursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și resursele partenerilor de dezvoltare alocate spre administrare, să realizeze măsurile de intervenție pentru agricultură, în condițiile legii.

(2) Întru realizarea obiectivelor sale, Agenția exercită următoarele atribuții:

a) asigură gestionarea legală și corectă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

b) examinează cererile de acordare a subvențiilor, însoțite de dosarele cu documentele solicitate, depuse de către solicitanți, precum și eligibilitatea acestora de a beneficia de sprijin financiar din partea statului, conform procedurilor și regulamentelor aprobate, în limita competențelor, prevăzute de prezenta lege;

c) autorizează plata subvențiilor (plăților directe) către beneficiarii de subvenții;

d) efectuează verificări pe teren ale obiectelor investițiilor pentru a stabili eligibilitatea acestora;

e) monitorizează respectarea criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale de acordare a subvenției de către beneficiari după efectuarea plăților;

f) asigură promovarea, comunicarea, informarea și controlul, care să asigure buna derulare a proiectelor finanțate din cadrul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

g) elaborează manuale de proceduri pentru fiecare măsură de sprijin.

(3) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției și structura acesteia se aprobă prin hotărârea Guvernului.

(4) Agenția este condusă de un director, asistat de doi directori adjuncți. Directorul și directorii adjuncți sînt numiți și eliberați din funcție, în condițiile legii, de către organul central de specialitate.

(5) În activitatea sa, Agenția este asistată de un Consiliu de supraveghere, format din 7 membri, dintre care doi reprezentanți ai organului central de specialitate, doi reprezentanți ai asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli și cîte un reprezentant din partea Agenției, Ministerului Finanțelor și Cancelariei de Stat. Componența nominală și regulamentul de activitate ale consiliului se aprobă de organul central de specialitate.

(6) Finanțarea Agenției este asigurată din:

a) mijloacele financiare destinate pentru acoperirea cheltuielilor de administrare a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, în mărimea prevăzută la art. 19;

b) mijloacele alocate din fondurile programelor de asistență externă, în cazul în care acestea prevăd cheltuieli de gestiune;

c) donații și sponsorizări;

d) alte surse legale.

(7) Entitățile, indiferent de forma juridică de organizare, deținătoare de registre de stat și de alte informații necesare pentru îndeplinirea eficientă a funcțiilor Agenției acordă acces gratuit la acestea prin intermediul platformei de interoperabilitate instituite de Guvern, cu stabilirea condițiilor de acces și utilizare a registrelor respective, a altor informații pentru a asigura păstrarea integrității lor. Cheltuielile legate de asigurarea conexiunii on-line la bazele de date ale entităților vor fi acoperite din mijloacele bugetului de stat.

Articolul 16. Consiliul de supraveghere

(1) Consiliul de supraveghere este un organ colegial deliberativ, constituit pentru promovarea obiectivelor politicilor de dezvoltare agricolă și rurală, consolidarea eforturilor autorităților publice, investite cu atribuții de dezvoltare a sectorului agroindustrial, și a reprezentanților asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli, pentru coordonarea, supravegherea și monitorizarea eficienței subvențiilor acordate de către Agenție.

(2) Consiliul de supraveghere are următoarele atribuții:

a) aprobă programul de dezvoltare strategică a Agenției;

- b) examinează și aprobă planul anual de activitate a Agenției, precum și regulamentele interne ale acesteia;
- c) aprobă limita bugetului anual pentru întreținerea Agenției;
- d) examinează și aprobă rapoartele Agenției privind evaluarea implementării proiectelor gestionate de Agenție;
- e) înaintează propuneri și acordă asistență la elaborarea programelor de repartizare a mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- f) monitorizează și evaluează periodic utilizarea mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- g) coordonează manualele de proceduri elaborate de Agenție;
- h) organizează concursul pentru suplینirea funcțiilor de director și directori adjuncți ai Agenției, în baza regulamentului aprobat de organul central de specialitate, și prezintă candidaturile acceptate organului central de specialitate spre numire în funcție.

(3) Membrii Consiliului de supraveghere activează pe baze obștești, paralel cu munca de bază, fără remunerare materială suplimentară.

Capitolul IV

PLANIFICAREA ȘI STABILIREA MĂSURILOR DE SPRIJIN PASIBILE DE SUBVENȚIONARE

Articolul 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală

Alocațiile bugetare anuale, pînă în anul 2020 inclusiv, vor acoperi următoarele priorități, cuprinse în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală:

Prioritatea I. Creșterea competitivității sectorului agroindustrial prin restructurare și modernizare:

1) Măsura 1. Investiții în exploatațiile agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene:

a) stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri);

b) stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole;

c) stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional;

d) stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice;

- e) stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora;
 - f) stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile de intervenție financiară nebankare;
 - g) stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură;
- 2) Măsura 2. Investiții în prelucrarea și comercializarea produselor agricole:
- a) stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare:
 - case de ambalare și frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor și legumelor;
 - procesare, uscare și congelare a fructelor, strugurilor, legumelor și cartofilor;
 - procesare, uscare și condiționare a cerealelor, a semințelor de culturi oleaginoase și a soiei;
 - prelucrare primară, ambalare, refrigerare, congelare și păstrare a cărnii, procesare, ambalare și păstrare a laptelui;
 - b) sprijin în constituirea și funcționarea grupurilor de producători;
 - c) stimularea activităților de promovare pe piețele externe.

Prioritatea II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale:

- a) stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole;
- b) stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare;
- c) stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare;
- d) stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului *no-till* și *mini-till*;
- e) susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice;
- f) stimularea investițiilor în implementarea practicilor de eficiență energetică.

Prioritatea III. Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole, plasate în extravilan:

- a) îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale;
- b) servicii de consultanță și formare.

Prioritatea IV. Schema de plăți directe.

Articolul 18. Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural

(1) Pentru subvenționarea investițiilor aferente obiectivelor și măsurilor de sprijin, incluse în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală, se instituie Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, care se formează din

alocațiile anuale de la bugetul de stat, ca poziție distinctă pentru politica de subvenționare în agricultură și mediul rural, precum și din alte surse, inclusiv din cadrul fondurilor programelor Comisiei Europene.

(2) Alocările anuale din bugetul de stat, cumulativ cu alte surse, pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural vor constitui nu mai puțin de 2% din veniturile aprobate ale bugetului de stat. Alocările anuale vor fi prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.

(3) Modul de distribuire a mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural între măsurile de sprijin se determină de organul central de specialitate, cu consultarea asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli.

Articolul 19. Sursele de acoperire a cheltuielilor de administrare a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural

(1) Cheltuielile de administrare reprezintă totalitatea cheltuielilor pentru acoperirea costurilor legate de administrarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, care include recepționarea și verificarea preliminară a cererilor de acordare a subvențiilor, examinarea acestora, desfășurarea inspecțiilor, precum și autorizarea spre plată a cererilor de acordare a subvențiilor, depuse de producătorii agricoli.

(2) Mijloacele de acoperire a cheltuielilor de administrare constituie până la 2% din valoarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, sînt aprobate anual, odată cu adoptarea legii bugetare anuale, și sînt administrate de Agenție pe un cont special trezorerial.

(3) Direcțiile și modul de utilizare a mijloacelor pentru acoperirea cheltuielilor de administrare a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural vor fi aprobate de Guvern.

(4) Mijloacele financiare neutilizate pe parcursul anului în curs se reportează spre a fi utilizate în anul următor.

Articolul 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea

(1) Mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural sînt utilizate la susținerea măsurilor de sprijin prevăzute la art. 17.

(2) Lista bunurilor (activelor) obiect al investițiilor eligibile se aprobă de Guvern la propunerea organului central de specialitate.

(3) Mărimea subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin variază în dependență de obiectivele de dezvoltare promovate în documentele de politici în domeniul dezvoltării agricole și rurale. Plafonul maxim al subvenției (în procente) se stabilește de către organul central de specialitate, cu consultarea asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli și, după caz, a partenerilor de dezvoltare, și nu va depăși 50% din valoarea investiției, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (6), precum și a cazurilor reglementării subvenției și mărimii acesteia prin alte legi.

(4) Suma subvenției are caracter compensatoriu, un producător agricol avînd dreptul doar la o subvenție pe an în cadrul unei măsuri de sprijin.

(5) Suma maximă pe care o poate solicita un producător agricol va fi stabilită de Guvern, la propunerea organului central de specialitate, reieșind din prioritățile prevăzute în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală.

(6) În dependență de mărimea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate, poate institui o limită maximă pentru subvenția acordată unui producător agricol, care va fi una echitabilă în raport cu investiția realizată. Limita maximă a subvenției poate fi majorată în cazul investițiilor efectuate de tinerii fermieri și femeile fermiere, al proiectelor start-up, al investițiilor efectuate de grupurile de producători, al proiectelor aferente producției agroalimentare ecologice și al proiectelor realizate în zone defavorizate.

Articolul 21. Plățile directe

(1) În vederea menținerii unui nivel cât mai înalt al venitului producătorilor agricoli, compensării parțiale a cheltuielilor suportate, statul efectuează plăți directe.

(2) Plățile directe constau în acordarea unei sume fixe pe unitate de suprafață de teren cultivat și/sau cap de animal, alocată în funcție de culturile agricole, de suprafața terenurilor lucrate, de speciile și numărul de animale.

(3) Pentru unele activități de importanță strategică, precum cultivarea produselor cu valoare adăugată înaltă stabilite în mod expres de organul central de specialitate, cultivarea produselor agricole ecologice, precum și pentru localitățile din zonele defavorizate, se acordă plăți directe majorate. Valoarea majorărilor se stabilește de Guvern și nu va depăși 20% față de valoarea de bază a plăților directe.

(4) Beneficiari ai plăților directe pot fi producătorii agricoli deținători legali ai terenurilor agricole, ocupate de culturi anuale/multianuale, care demonstrează obținerea unei cantități minime de producție la hectar, stabilită anual de organul central de specialitate, fiind coordonată cu asociațiile de profil ale producătorilor agricoli. Baza de calcul al cantității minime a producției obținute constituie media rezultatelor recoltelor pentru ultimii 3 ani, precedenți celui în care se depune cererea, calculată în baza evidenței contabile și a rapoartelor depuse în modul stabilit.

(5) Pentru a beneficia de dreptul la plăți directe, solicitanții trebuie:

- a) să fie deținători legali ai terenurilor agricole pentru care se solicită plată directă;
- b) să fie înscrși în baza de date a Sistemului informațional integrat agricol;
- c) să respecte bunele condiții agricole și de mediu.

(6) Suprafața minimă eligibilă, indivizibilă, pentru a beneficia de plăți directe este de 1 hectar.

(7) Cuantumul plății directe se calculează prin împărțirea volumului mijloacelor anuale alocate în acest sens la numărul total de hectare eligibile în anul respectiv.

(8) Cuantumul plății directe pentru fiecare hectar/cap de animal se stabilește prin hotărârea Guvernului, ținându-se cont de faptul că 50% din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se vor utiliza pentru plăți directe.

(9) Se admite acordarea plăților directe pentru următoarele culturi agricole înscrise în Catalogul soiurilor de plante: grâu de toamnă și de primăvară, orz de toamnă și de primăvară, porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, mazăre, soie, rapiță, legume în teren deschis, plantații multianuale – vii, livezi, pepiniere viticole și pomicole, plantații de pomușoare, de levănțică și de alte culturi etero-oleaginoase.

(10) Se admite acordarea plăților directe pe cap de animal pentru speciile de animale înscrise în Registrul de stat al animalelor, ținut conform prevederilor Legii nr. 231-XVI din 20 iulie 2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor.

(11) Pentru facilitarea diversificării producției agricole, lista culturilor agricole, speciilor de animale poate fi extinsă sau limitată gradual de către Guvern, în dependență de mărimea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Articolul 22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli

(1) În vederea încurajării producției agroalimentare ecologice, susținerii business-ului mic și mijlociu, atragerii în agricultură a tineretului, femeilor din mediul rural, înviorării climatului de afaceri în zonele defavorizate, subvențiile acordate în condiții generale din valoarea investiției eligibile se majorează cu cel puțin:

- a) 15% – pentru tinerii fermieri și femeile fermiere;
- b) 20% – pentru producătorii agricoli care se ocupă cu cultivarea culturilor ecologice sau cu creșterea ecologică a animalelor;
- c) 15% – pentru producătorii agricoli care desfășoară activitate agricolă supusă subvenționării în zonele defavorizate;
- d) 10% – pentru producătorii agricoli care au achiziționat bunuri (active) de producție autohtonă eligibile spre subvenționare.

(2) În cazul în care solicitantul subvenției cade sub incidența mai multor înlesniri enumerate la alin. (1), acesta va beneficia doar de una, la alegere.

Articolul 23. Acordarea subvenției în avans

(1) Prin derogare de la prevederile art. 20 alin. (4) din prezenta lege, tinerii fermieri, femeile fermiere, precum și producătorii agricoli mici, care cad sub incidența noțiunii de întreprindere nou-înregistrată conform Legii nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, înregistrați în mediul rural și a căror investiție vizează una dintre activitățile prevăzute la art. 17 prioritatea I pct. 1) lit. a), b), d) și e) și pct. 2) lit. a) din prezenta lege, pot beneficia de subvenții în avans pentru proiecte start-up, în cadrul cărora pot solicita pînă la 50% din valoarea investiției.

(2) Proiectele start-up se subvenționează în avans, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) contribuția financiară asigurată de solicitant reprezintă cel puțin 10% din valoarea proiectului;
- b) valoarea investiției nu este mai mare de un milion de lei;
- c) proiectul este implementat într-o localitate din zona rurală;
- d) perioada de implementare este de pînă la 24 de luni;
- e) proiectul prevede crearea de locuri de muncă;
- f) solicitantul dispune de pregătire și formare profesională în domeniul antreprenoriatului;
- g) proiectul nu are alte componente de grant;
- h) fondatorul/fondatorii solicitantului nu sînt afiliați unui alt producător agricol.

(3) Cel puțin 5% din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural destinate măsurilor de sprijin prevăzute la art. 17 vor fi alocate pentru finanțarea proiectelor start-up.

(4) Subvenționarea proiectelor start-up se va realiza în bază de concurs, prioritate avînd proiectele care vor acumula punctajul cel mai mare, în limita fondurilor alocate în acest sens. Proiectele start-up care nu vor acumula punctajul necesar vor putea fi transferate pentru următoarea perioadă de evaluare, în cazul suplinirii fondurilor pentru componenta data.

(5) Mijloacele virate beneficiarilor în cadrul subvenției nu pot fi utilizate pentru o altă destinație decît cea pentru care au fost acordate. Beneficiarii sînt responsabili de utilizarea subvențiilor potrivit destinațiilor, precum și de restituirea mijloacelor primite în cazul în care nu justifică utilizarea acestora.

(6) Condițiile și procedura de acordare a plăților în avans pentru proiectele start-up vor fi aprobate de Guvern.

Capitolul V

CRITERIILE DE ELIGIBILITATE PENTRU BENEFICIEREA DE SUBVENȚII. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE SOLICITANȚILOR ȘI BENEFICIARILOR DE SUBVENȚII

Articolul 24. Criteriile generale de eligibilitate

Sînt pasibili de subvenționare producătorii agricoli, grupurile de producători care corespund următoarelor criterii generale, aferente măsurilor de sprijin prevăzute la art. 17:

a) au efectuat investiția ce corespunde obiectivelor și domeniilor de acțiune aferente măsurilor de sprijin respective;

b) au la bază un plan de afaceri, prin care să se demonstreze fezabilitatea proiectului în curs de realizare, pentru subvențiile ce depășesc 0,5 milioane lei și doar pentru anumite măsuri de sprijin stabilite în mod expres de organul central de specialitate;

c) au procurat bunuri (active) obiect al investiției eligibile de la furnizori și distribuitori;

d) sînt deținători legali ai bunurilor imobile în/pe care se efectuează investiția;

e) la data depunerii cererii de acordare a subvenției, nu au restanțe la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național;

f) dispun de apartenență la una din asociațiile de profil ale producătorilor agricoli;

- g) dovedesc prin acte confirmative realizarea investiției (facturi, ordine de plată, acte de dare în exploatare etc.);
- h) nu sînt incluși în Lista de interdicție a producătorilor agricoli.

Articolul 25. Criteriile speciale de eligibilitate

(1) Criteriile speciale de eligibilitate reprezintă totalitatea condițiilor speciale valabile pentru fiecare măsură de sprijin, respectarea cărora acordă dreptul la subvenție după cum urmează:

1) la înființarea plantațiilor multianuale pomicele (inclusiv nucifere), viticole, de arbuști fructiferi și de căpșun, plantațiilor de culturi etero-oleaginoase, subvenția se acordă pentru plantațiile înființate:

- a) pe o suprafață nu mai mică de 0,5 hectare;
- b) în baza unui proiect sau, după caz, a unui plan general al plantației;
- c) cu soiuri înscrise în Catalogul soiurilor de plante;
- d) cu material săditor de la producători autorizați, inclusiv din străinătate, a cărui calitate poate fi confirmată prin certificat de valoare biologică, cu respectarea reglementărilor tehnice din domeniu și, după caz, a prevederilor Legii viei și vinului nr. 57-XVI din 10 martie 2006;

2) la defrișarea plantațiilor multianuale, pentru a beneficia de subvenții, solicitanții vor face dovada respectării condițiilor de casare și defrișare stabilite de actele normative în vigoare;

3) pentru investițiile în sectorul zootehnic, subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții:

- a) sînt respectate cerințele zooveterinare de creștere și întreținere a animalelor, prevăzute de normele sanitar-veterinare;
- b) solicitantul dispune de bază furajeră – terenuri agricole, destinate cultivării culturilor furajere, cu o suprafață minimă necesară asigurării cantității de furaje pentru șeptelul deținut;

c) solicitantul deține încăperi autorizate pentru întreținerea animalelor;

d) sînt respectate condițiile de mediu stabilite de legislația în vigoare;

e) în cazul construcțiilor/reconstrucțiilor fermelor zootehnice, solicitantul dispune de proiect tehnic elaborat de companii licențiate în acest scop;

f) la data depunerii cererii de acordare a subvenției, animalele au fost asigurate contra riscurilor de producție;

g) sînt respectate normele privind identificarea animalelor/înregistrarea acestora în Registrul de stat al animalelor;

h) procurarea bunurilor (animalelor) eligibile este confirmată prin certificate de calitate/de rasă, facturi, acte de dare în exploatare etc.;

4) pentru investițiile în producerea produselor agricole pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri), subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții:

- a) investiția este realizată pe o suprafață de cel puțin 0,1 hectare, deținută de unul și același producător agricol;

- b) solicitantul deține un proiect/o schiță de proiect;
- c) procurarea bunurilor (activelor) eligibile este confirmată prin certificate de calitate, facturi, acte de dare în exploatare etc.;

5) pentru investițiile în procurarea tehnicii, utilajului și echipamentelor agroindustriale, inclusiv a sistemelor de irigare, subvenția se acordă în cazul îndeplinirii următoarelor condiții:

a) solicitantul deține legal terenuri agricole cu o suprafață de cel puțin 50 de hectare, în cazul combinelor de recoltat culturile agricole și al tractoarelor cu capacitatea motoarelor mai mare de 100 de c.p., și de cel puțin 5 hectare, în cazul diverselor mașini și utilaje agricole;

b) tehnica, utilajele și echipamentele agroindustriale au fost supuse înregistrării de stat în modul stabilit;

c) achiziționarea bunurilor (activelor) eligibile de la furnizori și distribuitori este confirmată prin certificate de calitate, facturi, acte de dare în exploatare etc.;

d) tehnica, utilajele și echipamentele agroindustriale procurate sînt achitate integral sau, după caz, sînt achitate ratele pentru acestea;

6) pentru investițiile în infrastructura postrecoltare și procesare, subvenția se acordă în cazul îndeplinirii următoarelor condiții:

a) solicitantul deține baza de producție a materiei prime. Sînt facilitați producătorii agricoli care fac dovada deținerii bazei materiale de producție, inclusiv a suprafeței de terenuri deținute legal, care ar asigura cel puțin 50% din capacitatea de păstrare/prelucrare, obiect al investiției eligibile, cu producție proprie. Pentru investițiile altele decît cele menționate, valoarea subvenției se reduce cu 50% din valoarea de bază a acesteia;

b) solicitantul îndeplinește criteriile caracteristice de producător agricol mic, mijlociu sau mare;

c) achiziționarea bunurilor (activelor) eligibile de la furnizori și distribuitori este confirmată prin certificate de calitate, facturi, acte de dare în exploatare etc.;

d) costul utilajelor/echipamentelor agroindustriale sau al altor bunuri (active), obiect al investiției eligibile în cadrul acestei măsuri de sprijin, este achitat integral;

7) pentru consolidarea terenurilor agricole, subvenția este acordată pentru compensarea parțială a lucrărilor cadastrale, în cazul comasării a cel puțin 3 parcele în vederea formării unui singur bun imobil și/sau al consolidării a cel puțin 3 parcele prin vânzare-cumpărare, schimb, donație, formînd o exploatare agricolă cu parcelele adiacente;

8) pentru compensarea cheltuielilor pentru irigare, subvenția este acordată producătorilor agricoli, inclusiv prin intermediul asociațiilor utilizatorilor de apă, pentru compensarea parțială a cheltuielilor suportate la pomparea/repomparea apei pentru irigare;

9) pentru agricultura ecologică, subvenția este acordată în cazul îndeplinirii următoarelor condiții:

a) producătorii agricoli sînt înregistrați în sistemul de producție a agriculturii ecologice;

b) solicitantul deține contract încheiat cu un organism de inspecție și certificare acreditat și autorizat de organul central de specialitate;

c) solicitantul deține certificat de conformitate sau autorizație de confirmare a conversiei;

10) pentru investițiile în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții:

a) solicitantul deține bază tehnico-materială, precum și o experiență de cel puțin 3 ani în practicarea activității agricole;

b) activitatea agricolă este înregistrată și desfășurată în zona rurală pentru care se solicită subvenție;

c) investiția este realizată avînd la bază un proiect, inclusiv un deviz de cheltuieli, coordonat, după caz, cu autoritățile publice locale;

11) pentru serviciile de consultanță și formare, subvenția se va acorda pentru furnizarea serviciilor de consultanță.

(2) Lista actelor necesare pentru acordarea subvenției (plății directe) se aprobă de Guvern.

Articolul 26. Costuri și bunuri neeligibile

Nu fac obiectul investiției eligibile:

a) bunurile achiziționate de la persoane afiliate;

b) bunurile achiziționate second-hand;

c) achizițiile de bunuri imobile;

d) porțiunile de grant;

e) investițiile realizate în orașul Chișinău și orașul Bălți;

f) taxa pe valoare adăugată;

g) comisioanele bancare, costurile garanțiilor bancare și cheltuielile similare;

h) costurile de schimb valutar, taxele și pierderile ocazionate de schimburile valutare;

i) instruirea/șef-montaj;

j) serviciile de instalare, de montaj, lucrările mecanizate, serviciile de transport, cheltuielile vamale etc;

k) achitățile efectuate în cadrul operațiunilor de schimb al mărfurilor (barterul), precum și operațiunile de compensare și contractele de cesiune.

Articolul 27. Drepturile și obligațiile producătorilor agricoli solicitanți și beneficiari de subvenții

(1) Producătorii agricoli solicitanți și beneficiari de subvenții dispun de următoarele drepturi:

a) să beneficieze de volumul deplin al suportului informațional privind condițiile de subvenționare;

b) să înainteze cereri privind acordarea subvențiilor (plăților directe);

c) să fie informați operativ privind iregularitățile depistate în documentele prezentate pentru acordarea subvenției;

d) să urmărească, accesînd prin rețelele electronice compartimentul public al sistemului informațional de evidență a solicitanților și beneficiarilor de subvenții, situația cererilor înaintate privind acordarea subvențiilor (plăților directe);

e) să fie prezenți la desfășurarea inspecțiilor efectuate la diverse etape de examinare a cererii de acordare a subvenției;

f) să ia cunoștință de actele Agenției (proces-verbale, acte de inspecții), întocmite în vederea procesării cererii de acordare a subvenției (plății directe) depusă de aceștia;

g) să prezinte explicații pe marginea rezultatelor controalelor efectuate;

h) să beneficieze de alte drepturi prevăzute de lege.

(2) Producătorii agricoli solicitanți și beneficiari de subvenții sînt obligați:

a) să respecte cerințele legislației privind subvenționarea în agricultură și mediul rural;

b) să prezinte cererile de acordare a subvențiilor (plăților directe) și documentele justificative în modul și termenele stabilite;

c) să asigure utilizarea conform destinației a obiectului investiției pentru care a primit subvenții;

d) să întrețină obiectul investiției în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, siguranței alimentelor, sănătății și bunăstării animalelor și a plantelor;

e) să nu admită în termenul stabilit de Guvern înstrăinarea sau darea în folosință sub nicio formă a obiectului investiției pentru care a primit subvenția,;

f) să asigure toate condițiile pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor postachitare de către reprezentanții împuterniciți ai Agenției, pe durata stabilită la lit. e), inclusiv accesul în locurile și spațiile unde este efectuată investiția obiect al subvenționării, la documentele juridice, financiare, tehnice care au stat la baza efectuării și dezvoltării acestei investiții etc.;

g) să respecte, pe toată durata stabilită, angajamentele, condițiile de eligibilitate și criteriile de evaluare care au stat la baza autorizării cererii de acordare a subvenției (plății directe);

h) să notifice Agenția privind apariția oricărei schimbări survenite în realizarea adecvată a investiției supuse subvenționării.

i) să respecte alte obligații prescrise de legislație.

(3) Producătorii agricoli care au prezentat intenționat date neveridice, au admis înstrăinarea obiectului investiției, darea în folosință sub orice formă sau casarea acestuia, au admis defrișarea plantațiilor multianuale supuse

subvenționării contrar perioadelor stabilite, precum și cei care au intrat în proces de insolabilitate sînt obligați să restituie imediat valoarea subvenției, cu includerea acestora, după caz, în Lista de interdicție a producătorilor agricoli.

(4) Producătorii agricoli beneficiari de subvenții sînt obligați să mențină în vigoare criteriile de eligibilitate de la data depunerii cererii de acordare a subvenției (plății directe) pe parcursul întregii perioade stabilite de Guvern, în dependență de domeniul investiției, durata de exploatare sau de viață a obiectului investiției. În caz contrar, beneficiarii de subvenții sînt obligați să restituie valoarea subvenției primite, cu excepția cazurilor de forță majoră.

Capitolul VI

EXAMINAREA CERERILOR DE ACORDARE A SUBVENȚIILOR ȘI ACHITAREA SUBVENȚIILOR. SUPRAVEGHEREA RESPECTĂRII PRESCRIPTIILOR SUBVENȚIONĂRII

Articolul 28. Procedura de examinare a cererii de acordare a subvenției

(1) Examinarea cererilor de acordare a subvențiilor (plăților directe) se realizează de către Agenție, în conformitate cu prevederile prezentei legi și în modul stabilit de Guvern.

(2) Procedura de examinare a cererii de acordare a subvenției presupune următoarele etape:

- a) recepționarea dosarului cu documentele solicitate și înregistrarea acestuia în modul stabilit;
- b) verificarea obiectului investiției la fața locului;
- c) examinarea cererii de acordare a subvenției și autorizarea plăților.

Articolul 29. Recepționarea dosarelor cu documentele solicitate

(1) Cererea de acordare a subvenției se depune de către reprezentantul legal al solicitantului la sediile subdiviziunilor teritoriale ale Agenției în raza teritorială a căroră s-a efectuat investiția.

(2) Cererea de acordare a subvenției, însoțită de dosarul cu documentele solicitate, se depune conform ordinii stabilite de Guvern.

(3) După recepționare, cererile de acordare a subvențiilor se supun înregistrării imediate în registrul manual de intrări al subdiviziunii teritoriale respective a Agenției și în baza de date a sistemului informațional de evidență a solicitanților și beneficiarilor de subvenții.

(4) În vederea asigurării respectării condițiilor de eligibilitate și stabilirii autenticității documentelor anexate la cererea de acordare a subvenției, reprezentanții subdiviziunii teritoriale a Agenției sînt în drept:

a) să solicite documente suplimentare pentru confirmarea veridicității documentelor anexate la cerere dacă există temeuri suficiente de a presupune caracterul neveridic al acestora;

b) să solicite autorităților de orice nivel informații referitoare la solicitantul subvenției și obiectul investiției;

c) să verifice la fața locului obiectul investiției, starea acestuia în vederea stabilirii cheltuielilor suportate.

Articolul 30. Termenul de examinare a cererii de acordare a subvenției

(1) Cererea de acordare a subvenției se examinează în dependență de complexitatea acesteia, volumul investiției pentru care se solicită subvenție, în termen de cel mult 2 luni de la data depunerii acesteia la subdiviziunea teritorială a Agenției, cu excepția cererilor pentru plățile directe al căror termen de examinare va fi stabilit de Guvern.

(2) În cazuri de complexitate, termenul stabilit la alin. (1) poate fi prelungit cu 10 zile lucrătoare, cu înștiințarea în scris a solicitantului.

(3) Termenul de examinare poate fi suspendat în cazul în care resursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural sînt epuizate.

Articolul 31. Procedura de inspecție și control pe teren

(1) Solicitanții sînt responsabili de respectarea conformă a criteriilor de eligibilitate, precum și de îndeplinirea tuturor obligațiilor și angajamentelor.

(2) Procedura de control pe teren are la bază următoarele principii:

a) obiectivitatea și imparțialitatea la efectuarea inspecțiilor;

b) efectuarea inspecțiilor și întocmirea actelor de inspecții în ordinea parvenirii spre verificare a cererilor de acordare a subvențiilor;

c) transparența și publicitatea actelor de inspecții;

d) prezumția respectării legislației de către producătorul agricol sau grupul de producători supus verificărilor;

e) caracterul constator, consultativ și recomandabil al verificărilor pe teren;

f) oportunitatea controlului și proporționalitatea duratei acestuia – efectuarea controlului în cel mai scurt termen posibil, dar care să nu depășească termenul prevăzut la alin. (4).

(3) Pentru fiecare solicitant de subvenții verificat se va întocmi un act de inspecție, conform procedurii stabilite, după modelul aprobat de organul central de specialitate, care va cuprinde:

- a) componența grupului care a efectuat inspecția și controlul pe teren;
- b) măsura de sprijin accesată de solicitant și, după caz, descrierea succintă a proiectului, cu indicarea sumei solicitate;
- c) obiectul inspecției și programul derulării acesteia;
- d) rezultatele verificărilor și concluzia grupului de inspecție.

(4) Perioada de efectuare a verificărilor nu va depăși 30 de zile din data inițierii.

(5) Solicitanții subvențiilor sînt obligați să prezinte, în termen de 10 zile, informația și documentele solicitate în cadrul verificărilor. În cazul refuzului de a prezenta informația și documentele solicitate, Agenția este în drept să respingă cererea de acordare a subvenției, cu informarea producătorului agricol.

(6) Procedura de control pe teren, acțiunile ce urmează a fi întreprinse în cadrul verificărilor se stabilesc în manualele de proceduri, aprobate în modul stabilit de organul central de specialitate.

Articolul 32. Autorizarea spre plată a subvenției

(1) Procesul de autorizare spre plată a subvenției (plății directe) are la bază următoarele principii:

- a) asigurarea transparenței;
- b) asigurarea concurenței, tratamentului egal, imparțialității și nediscriminării față de toți solicitanții;
- c) declararea pe propria răspundere a solicitantului privind respectarea condițiilor de eligibilitate, veridicitatea actelor anexate la cerere, costurilor investiției pentru care se solicită subvenția;
- d) autorizarea plăților în ordinea recepționării dosarelor cu documentele solicitate, conform regulii „primul venit, primul servit”.

(2) Pentru măsurile de sprijin pentru care este necesar un plan de afaceri, autorizarea plăților se va efectua după anumite criterii de evaluare bazate pe indicatori de performanță, rezultați din obiectivele prevăzute în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală.

(3) Criteriile de evaluare vor fi aprobate de organul central de specialitate.

(4) În scopul asigurării transparenței și participării în procesul de subvenționare, în cadrul Agenției se instituie Comitetul de evaluare a cererilor de

acordare a subvențiilor și autorizare a plăților (în continuare – *Comitetul de evaluare și autorizare*), care este un organ colegial format din reprezentanții organului central de specialitate, ai Agenției și, după caz, experți din domeniile aferente sectorului agroindustrial.

(5) De competența Comitetului de evaluare și autorizare ține selectarea cererilor de acordare a subvențiilor, care cad sub incidența alin. (2), și autorizarea plăților pentru acestea.

(6) Componenta și atribuțiile Comitetului de evaluare și autorizare vor fi aprobate de Agenție.

(7) Decizia de autorizare spre plată a subvenției constituie temei pentru trecerea în contul beneficiarului a sumei subvenției (plății directe).

Articolul 33. Achitarea subvențiilor (plăților directe)

(1) În termen de 5 zile din data aprobării deciziei de acordare a subvenției (plății directe), Agenția va perfecta și înainta spre executare ordinele de plată către Trezoreria de Stat.

(2) Plata subvenției (plății directe) se va efectua în ordinea depunerii ordinelor de plată la Trezoreria de Stat, în monedă națională, prin virament prin contul special trezorerial al Agenției.

(3) La primirea ordinelor de plată, Trezoreria de Stat verifică:

- a) încadrarea sumelor în prevederile bugetare aprobate;
- b) concordanța dintre denumirea și codul fiscal ale solicitantului cu datele din ordinele de plată depuse de Agenție.

(4) Finanțarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se efectuează în limitele alocațiilor bugetare aprobate și în conformitate cu prognozele de lichidități ale bugetelor, pe măsura încasării mijloacelor bănești în conturile bugetului de stat, ținând cont de prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, însă nu mai târziu de 30 de zile din data depunerii ordinelor de plată.

(5) Pentru cererile de acordare a subvențiilor, recepționate peste limita mijloacelor acordate Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru anul în curs, plata subvențiilor se va autoriza în limita mijloacelor acordate fondului pentru anul viitor și acestea vor avea prioritate la achitare.

Articolul 34. Lista de interdicție a producătorilor agricoli

(1) Lista de interdicție a producătorilor agricoli reprezintă un registru ținut de Agenție, ce cuprinde informațiile despre solicitanții/beneficiarii de subvenții care au prezentat date neveridice, documente false, constatate în modul stabilit de organele specializate, precum și despre cei care nu și-au îndeplinit angajamentele asumate.

(2) Ordinea de introducere în Lista de interdicție a producătorilor agricoli și, după caz, de excludere din aceasta se stabilește de Guvern.

Capitolul VII**SISTEMUL INFORMAȚIONAL INTEGRAT AGRICOL****Articolul 35.** Sistemul informațional integrat agricol

(1) Sistemul informațional integrat agricol reprezintă un sistem informațional automatizat, în baza căruia se formează resursa informațională departamentală cu privire la producătorii agricoli autohtoni și la mijloacele de producție agricolă, creată în vederea susținerii procesului de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor de dezvoltare agricolă și rurală.

(2) Concepția privind crearea și modul de funcționare a Sistemului informațional integrat agricol se aprobă de către Guvern.

(3) Mijloacele financiare necesare creării și întreținerii Sistemului informațional integrat agricol se alocă din bugetul de stat.

Capitolul VIII**DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII****Articolul 36.** Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2017, cu excepția prevederilor art. 21, care se vor pune în aplicare la 1 ianuarie 2020.

(2) Situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării în vigoare a prezentei legi, apărute în temeiul contractelor de acordare a subvenției, se vor aplica prevederile actelor legislative în vigoare pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) Începînd cu anul 2020, producătorii agricoli care nu vor fi înregistrați în baza de date a Sistemului informațional integrat agricol nu vor putea accesa subvenții (plăți directe).

Articolul 37. Organizarea executării

Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va asigura reexaminarea și abrogarea de către autoritățile administrației publice centrale a actelor normative ale acestora care contravin prezentei legi;
- c) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ANDRIAN CANDU

Chișinău, 16 decembrie 2016.
Nr. 276.